

वाह्मीको रथमाहार्षीज्जाम्बूनदविभूषितं । सुदक्षिणस्तु युयुजे श्वेतैः कास्वोजजैर्हयैः ।
सुनीयः प्रीतिमांश्चैव ह्यनुकषं महाबलः । ध्वजश्चेदिपतिश्चैवमाहार्षीत् स्वयमुद्यतं ।
दाक्षिणात्यः सन्नहनं सगुणोषे च मागधः । वसुदानो महेष्वासो गजेन्द्रं षष्टिहायनं ।
मत्स्यः स्वचान् हेमनङ्गानेकलव्य उपानहौ । आवन्त्यस्त्रभिषेकार्थमापो बज्रविधास्तथा । १८१४
चेकितान उपासङ्गं धनुः काश्य उपाहरत् । असिञ्च सुत्सरं शल्यः शैक्यं काञ्चनभूषणं ।
अभ्यविञ्चत्ततो धौम्या व्यासश्च सुमहातपाः । नारदश्च पुरस्कृत्य देवलञ्चासितं मुनिं ।
प्रीतिमन्त उपातिष्ठन्नभिषेकं महर्षयः । जामदग्न्येन सहितास्तथाऽन्ये वेदपारगाः ।
अभिजग्मुर्महात्मानो मन्त्रवद्भूरिदक्षिणं । महेन्द्रमिव देवेन्द्रं दिवि सप्तर्षयो यथा ।
अधारयच्छत्रमस्य सात्यकिः सत्यविक्रमः । धनञ्जयश्च व्यजने भीमसेनश्च पाण्डवः । १८१५
चामरे चापि शुद्धे द्वे यमौ जगदहतुस्तदा । उपागृह्णाद्यमिन्द्राय पुराकल्पे प्रजापतिः ।
तमस्मै शङ्खमाहार्षोदारुणं कलशोदधिः । शैक्यं निष्कसहस्रेण सुकृतं विश्वकर्मणा ।
तेनाभिषिक्तः कृष्णेन तत्र मे कश्मलोऽभवत् ।
गच्छन्ति पूर्वादपरं समुद्रञ्चापि दक्षिणं । उत्तरन्तु न गच्छन्ति विना तात पतत्रिभिः ।
तत्र स्म दधुः शतशः शङ्खान् मङ्गलकारकान् । प्राणदन्त समाभाता स्ततो रोमाणि मेऽह्वयन् । १८१६
प्रापतन् भूमिपालाश्च ये तु हीनाः स्वतेजसा । दृष्टद्युम्नः पाण्डवाश्च सात्यकिः केशवोऽष्टमः ।
सत्त्वस्था वीर्यसम्पन्ना ह्यन्योऽन्यप्रियदर्शनाः । विसंज्ञान् भूमिपान् दृष्ट्वा माञ्च ते प्राहसंस्तदा ।
ततः प्रहृष्टो बोभत्सुः प्रादाद्धेमेविषाणिनां । शतान्यनडुहां पञ्च द्विजमुख्येषु भारत ।
न रन्तिदेवा नाभागो यौवनाश्वो मनुर्न च । न च राजा पृथुर्वैन्यो न चाप्यासीद्भगीरथः ।
यथातिर्नङ्गो वाऽपि यथा राजा युधिष्ठिरः । यथाऽतिमात्रं कोन्तेयः श्रिया परमया युतः । १८१७
राजसूयमवायैवं हरिश्चन्द्र इव प्रभुः । एतां दृष्ट्वा श्रियं पार्थ हरिश्चन्द्रे यथा विभो ।
कथन्तु जीवितं श्रेयो मम पश्यसि भारत । अन्धेनैव युगं नद्धं विपर्यस्तं नराधिप । कनीयांसो विवर्द्धन्ते ज्येष्ठा हीयन् एव च ।
एवं दृष्ट्वा नाभिविन्दामि शर्म समोक्षमाणोऽपि कुरुप्रवीर । तेनाहमेवं कृशतां गतश्च विवर्णताश्चैव सशोकताञ्च ।
इतिश्री महाभारते सभापर्वणि द्यूतपर्वणि दुर्योधनसन्तापे द्विपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५२ ॥
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ त्वं वै ज्येष्ठो ज्यैष्ठिनेयः पुत्र मा पाण्डवान् द्विष । देष्टा ह्यसुखमादत्ते यथैव निधनं तथा ।
अव्युत्पन्नं समानार्थं तुल्यमित्रं युधिष्ठिरं । अद्विषन्तं कथं द्विष्यात्वादृशो भरतर्षभ । १८१८
तुल्याभिजनवीर्यश्च कथं भ्रातुः श्रियं नृप । पुत्र कामयसे मोहान्नैवं भूः शाम्य मा शुचः ।
अथ यज्ञविभूतिं तां काङ्क्षसे भरतर्षभ । ऋत्विजस्तव तत्त्वन्तु सप्ततन्तुं महाध्वरं ।
आहरिष्यन्ति राजानस्तवापि विपुलं धनं । प्रीत्या च बज्रमानाश्च रत्नान्याभरणानि च ।
अनार्याचरितं तात परस्वसृहणं भृशं । स्वसन्तुष्टः स्वधर्मस्थो यः स वै सुखमेधते ।
अथापारः परार्थेषु नित्योद्योगः स्वकर्मसु । रक्षणं समुपात्तानामेतदैवभवत्क्षणं । १८१९